

*Печнікова Д.С., магістр, Струмінська Т.В., к.т.н., доц.
Київський національний університет технологій і дизайну*
**ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АКРИЛОВИХ ФАРБ
ПРИ РОЗПИСІ ТКАНИНИ В КОЛЕКЦІЇ ОДЯГУ**

Анотація. В статті охарактеризовано основні сучасні методи розпису тканини, які використовуються в декоруванні одягу. Визначено способи нанесення малюнків на текстильні матеріали, проведено аналіз конструктивно-декоративних рішень сучасного жіночого верхнього одягу. Здійснено впровадження результатів дослідження в розробку авторського малюнку шляхом поєднання асоціативних елементів джерела натхнення, визначено раціональний метод нанесення та закріплення малюнку на текстильному полотні. Розроблено авторську колекцію сучасного жіночого верхнього одягу в повсякденному стилі з використанням новітніх методів моделювання та технології виготовлення.

Ключові слова: декорування одягу; декоративний розпис тканини; акрилові фарби; проектування жіночого одягу.

Pechnikov D., Struminska T.

Kyiv National University of Technologies and Design

**DESIGN OF CLOTHING COLLECTIONS WITH THE APPLICATION
OF FABRIC PAINTING WITH ACRYLIC PAINTS**

Abstract. The article describes the main modern methods of fabric painting used in clothing decoration. Methods of drawing on textile materials are determined, the analysis of constructive-decorative decisions of modern women's outerwear is carried out. The results of the research were introduced into the development of the author's drawing by combining the associative elements of the source of inspiration, the rational method of drawing and fixing the drawing on the textile canvas was determined. The author's collection of modern women's outerwear in everyday style, using the latest modeling methods and manufacturing technology, has been developed.

Keywords: clothing decoration; decorative fabric painting; acrylic paints; women's clothing design.

Вступ. У дизайнерів одягу на розробку кожної модної, нової ідеї йдуть декілька років, протягом яких вони отримують додаткові відтінки до значущих елементів своєї колекції. Дизайнер, що дає поштовх розвитку нової ідеї, нового погляду, нової лінії, повинен передбачати і відчувати настрій «споживачів моди». Актуальні тенденції моди передбачають прямі силуетні лінії, простий крій, не перевантажені декором вироби.

Декорування виробів є невід'ємною складовою проектування одягу. Питанням технік декорування присвячено роботи багатьох дослідників. Так в своїх дослідженнях науковці Т.Ф. Кротова, О.В. Колосніченко визначили особливості використання декоративних технік в костюмах різних історичних періодів; К.Л. Пашкевич та Цзянсінь Лю аналізували декоративне оздоблення в дизайні одягу ХХ – початку ХХІ століття з метою визначення художніх засобів його формування та інноваційних технологій створення; М. Колосніченко, Н. Остапенко, О. Михайлюк досліджували різноманітні засоби створення фактурних рішень текстилю; Н. Чупріна в своїй роботі «Традиційна вишивка як інноваційний засіб декорування костюма» обґрунтувала доцільність застосування вишивки як засобу декору в дизайні моделей костюма. Проте, пошук нових технік декорування в колекціях одягу потребує аналізу та систематизації даних.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у вивченні сучасних методів розпису тканини, визначенні способів нанесення малюнків на текстильні матеріали, аналізі конструктивно-декоративних рішень в жіночому верхньому одязі, розробці авторських малюнків на тканині, які містять поєднання асоціативних елементів джерела натхнення для колекції сучасного жіночого верхнього одягу в повсякденному стилі, з використання новітніх методів моделювання та технології виготовлення.

Результати досліджень. Одяг не тільки захищає від природних явищ і зовнішнього середовища, але й допомагає підкреслити індивідуальність, відтінити яскраві риси особистості і приглушити недоліки фігури. Це не завжди вдається, особливо в умовах масового виробництва. Якщо трохи пофантазувати і не полінуватися, то розпис по тканині акриловими фарбами перетворить звичайну річ в дизайнерський виріб.

Молоді дизайнери все частіше використовують художній розпис при створенні нових колекцій. При проектуванні авторських колекцій художній розпис по тканині, шкірі або інших матеріалів використовувався як правило власноруч, створюючи таким чином окремий вид мистецтва. Техніки виконання художнього розпису в більшості варіантах споріднена із техніками батика.

Батьківщиною мистецтва прикраси барвниками вважають Індію – країну, де в достатку природні барвники. Так, наприклад, широко поширився спосіб «бандхарі». Перед фарбуванням тканини певні її ділянки перев'язували міцно суворої ниткою або сама тканину зав'язувалася великим, міцним вузлом. Тканина занурювалася в глибокі ємності з барвниками, зав'язані частини тканини не фарбувалися, набуваючи білого фантазійну візерункову лінію на кольоровому тлі.

Знаменита синя фарба індиго в Європу була завезена також з Індії (отримували з листя тропічного чагарника). Розквіт ручної набійки на Русі спостерігався в 16–17 ст. Стародавня російська набойка виконувалася олійною фарбою, звареної в оліфі, по пляним і вовняним тканинам. Тканина з темним орнаментом по світлому фону зазвичай називається «вибійки».

Для вибійки характерна тканину з пофарбованим фоном і незакрашеним візерунком, а для набійки відмітною ознакою є кольоровий набивної візерунок по нефарбованому або світлому фону.

Трохи пізніше з'явився ще один спосіб оформлення тканини малюнком, вже ближчий до сучасного батіку, коли використовувалася одна дошка з візерунком однакової висоти, але фон залишався незакрашеним за допомогою резерву (глина, віск). А потім і взагалі відмовилися від дошки.

За допомогою пензлика і резерву малюнок наносився вручну прямо на тканину. Потім тканину опускали в чан (або куб) з фарбою. Там, де не було резервує, тканину фарбувалася. Потім тканину просушували, а резервує, змивали гарячою водою. В результаті на тканині виходив світлий візерунок на кольоровому тлі. Цей спосіб отримав назву кубової набійки.

Трохи пізніше з'явився спосіб «витравки»: попередньо пофарбовану тканину набивали складами, які руйнували фарбу, і таким чином отримували білі нефарбовані візерунки на пофарбованому тлі. Щоб не знищувати дорогі барвники, цей спосіб застосовували головним чином для дрібних візерунків.

Техніки художнього розпису.

Техніка «гарячий батик». Гарячим називається тому, що резервує, використовується тільки в гарячому вигляді (віск, парафін). Техніка полягає в багаторазовому покритті тканини розплавленим воском і зануренням у фарбу. В віск додають вазелін, щоб не тріскався, після закінчення роботи віск прибирають праскою.

Простий батик – натягують тканину на раму, наносять резервом основний візерунок, резерв висихає, заливають фарбою, знімають тканину з рами і через газету прасують. Складний батик – в кілька перекриттів.

Техніка «холодний батик». Придуманий набагато пізніше з розвитком хімічних знань. Заснований на що резервують,, в основі якого гумовий клей. Безбарвний резерв служить суто-технічним засобом і видаляється при пранні. Скляною трубкою наносяться резервом обриси малюнка, у якого обов'язково замкнуті контури. У межах контуру покривається фарбою. Використовується багато квітів. Використовують кольорові резерви, як для основного контуру, так і для декору по верху.

Розпис тканини фарбами дозволяє створювати неповторний та ексклюзивний одяг із звичайних побутових предметів гардеробу. Творчий процес малювання на тканині настільки цікавий і захоплюючий, що може перетворитися із звичайного захоплення в справжню бізнес-ідею.

Останнім часом особливу популярність отримав розпис тканини акриловими фарбами. Для створення унікальної та ексклюзивної речі інколи достатньо нанести на вже готову річ авторський малюнок акриловою фарбою. Основною перевагою цієї техніки є простота фіксації та легкість нанесення фарби на матеріалі. Матеріали на які наноситься малюнок повинні бути достатньо щільними, це може бути шкіра, замша або щільний текстиль, темних або яскравих кольорів.

Існує декілька методів нанесення фарби на тканину, це вільний розпис та нанесення з застосуванням трафаретів і губки.

Вільний розпис тканини за допомогою пензлів нагадує ефект гобелена. Фарбу рекомендовано наносити на тканину невеликими мазками, які будуть розташовані на невеликій відстані один від одного. Незначним недоліком цієї техніки є можливе розтікання фарби, неоднорідне просочення різних шарів фарби.

Особливості трафаретної техніки виконання розпису по тканині є застосування трафаретів або шаблонів. Дана техніка розпису є однієї з найпростіших і зрозумілих, оскільки все, що потрібно – це виготовити трафарет за авторською ідеєю зі щільного картону, надійно закріпити його на поверхні тканини та за допомогою підготовленої палітри та спонжу нанести фарбу на матеріал (рис. 1).

Рис. 1. Зразок нанесення малюнків на одяг трафаретною технікою

Пошук та визначення джерела натхнення для дизайнера одягу сьогодні є першочерговим завданням. Саме джерело, творчий прообраз є основоположним і визначним аспектом у формуванні стильових, образно-емоційних і формоутворювальних характеристик в задуманому автором костюмі, тому дослідження

приймів і методів творчої роботи дизайнера одягу з джерелом натхнення є важливим аспектом в дослідженні.

Не існує єдиної прийнятої теорії про джерело натхнення в дизайнерській роботі, а дизайнера одягу – тим більше. Є загальноприйняте для всіх дизайнерів одягу – це існування першоджерела, натхненника для створення творчої колекції. Інколи для створення колекції одягу можуть стати джерелом натхнення картини.

Як правило, в дослідженнях по дизайну одягу говориться про те, що при створенні дизайнером колекції одягу творчими джерелами можуть послужити будь-які явища. І проводяться спроби систематизувати методологію роботи з творчими джерелами. Так, наприклад, Г.М. Гусейнов виділяє наступні моменти: запозичення з культур екзотичних країн, використання біологічних систем і процесів.

Р.С. Горіна акцентує увагу на архітектонічному зв'язку архітектури і костюма, де архітектура може служити прототипом одягу. З останніх досліджень увагу привертає робота М.І. Килошенко де автор визначає необхідність дизайнера на етапі підготовки уміння бачити, чути, відчувати і аналізувати. Для дизайнера одягу дуже важливо донести в костюмі цілісне сприйняття системи «людина – образ – одяг», де все буде взаємопов'язано і підпорядковане змісту художнього образу костюма. Звідси і мета даної роботи, яка полягає у визначенні методів і прийомів роботи з джерелами творчості і особливостями їх сприйняття, а також у виявленні тих аспектів даної проблеми, які необхідно акцентувати в процесі підготовки дизайнерів одягу.

Джерелом натхнення може бути природне або матеріально культурне явище. Творчим джерелом при створенні дизайнером колекції одягу може бути: архітектура, музика, живопис, література і інші видовищні заходи; урбаністичні елементи, інженерні споруди, деталі машин, механізми, предмети побуту, події і явища, які відбуваються в світі і в мистецтві. Звернення до етнічних і історичних мотивів, предмети декоративно-прикладного мистецтва, історичний, національний і класичний костюми, фактури. Це може бути і звернення до ретро – моди, прийом використання певного крою і декоративних елементів, прийом стилізації і багато іншого.

При дизайн-проектуванні авторської колекції жіночого одягу з використанням авторських малюнків на тканині, творчим джерелом обрано поєднання асоціативних елементів джерела натхнення картина «Зимовий пейзаж» (рис. 2). Шляхом поєднання асоціативних елементів джерела натхнення розроблено авторські малюнки для колекції жіночих курток з плащової тканини (рис. 3).

Рис. 2. Джерело натхнення авторської колекції одягу

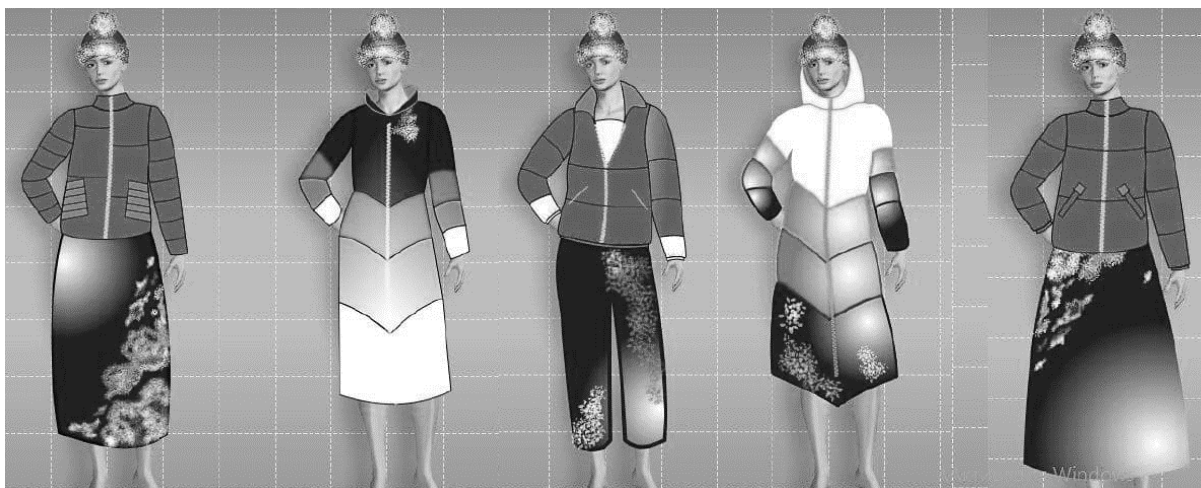

Рис. 3. Авторські ескізи колекції жіночого одягу

Колекція складається з асортименту виробів верхнього та легкого асортименту. Розроблені авторські малюнки на верхньому одязі гармонійно поєднуються з виробами легкого асортименту. Колористична гама колекції та основні елементи розробленого малюнку відображають стильове та образно-емоційне сприйняття джерела натхнення. Колекція жіночого одягу складається з трьох курток довжиною до середини стегна, двох напівпальто довжиною нижче колін та двох спідниць та штанів. Розроблений верхній одяг має горизонтальні та діагональні конструктивні членування, центральну застібку на «блискавку», високий комір або капюшон, кишені підкреслені об'ємними клапанами або лісточкою. Куртки та напівпальто відповідають сучасним тенденціям моди що підкреслюється асиметрично нанесеним авторським малюнком.

Висновки. На основі проведеного аналізу тенденції моди систематизовано актуальні композиційні та силуетні рішення, удосконалено проектно-конструкторські рішення жіночого одягу верхнього асортименту, визначено методи та способи нанесення малюнків на текстильні матеріали, виокремлено асоціативні елементи джерела натхнення, які лягли в основу розробки авторського малюнку акриловими фарбами та сучасної колекції жіночого одягу.

Список використаної літератури

1. Бородулин В., Танкус О. В. Основы художественного ремесла. М.: Просвещение, 1986.
2. Як користуватися фарбами для тканини?: веб-сайт. URL: <https://promkraska.com.ua/iak-koristyvatisia-farbami-dlia-tkanini>.
3. Аспекти вивчення і використання творчого джерела: веб-сайт. URL: <http://book.net/index.php?p=achapter&bid=13445&chapter=1>.
4. Текстильні фарби: веб-сайт. URL: <https://lihtaryk.com.ua/tekstilni-farbi-shho-cze-i-de-vikoristovuyut/>
5. Розпис по тканині акриловими фарбами в домашніх умовах: Мистецтво розпису по тканині: веб-сайт. URL: <https://gidpokraskе.ru/hudozhestvennye-kraski/izobrazhenie/rospis-po-tkani-akrilovymi-kraskami.html>.
6. Мистецтво розпису по тканині: веб-сайт. URL: https://artlavka.com.ua/ua/articles/7.Iskusstvo_ropisi_po_tkani.
7. Фарби для одягу і тканин: веб-сайт. URL: <https://uk.snughomedecor.com/a-kraski-dlya-odezhdi-i-tkani-sozdaem-originalnij-stil>.
8. Історія розвитку батика: веб-сайт. URL: <https://baxili.ru/uk/registraciya-ip/rospis-tkani-vypolnennaya-ruchnym-sposobom-akrilovye.html>.
9. Історія розпису тканини: веб-сайт. URL: <http://journalpro.ru/articles/iskusstvo-rospisi-tkaney/>